

BOEKEN gelezen....

1

Andriessen/Miedema/Oort/Ridder, Sociaal economische besturing van Nederland, (Wolters-Noordhoff), Tiende druk, Groningen, 1981. 317 blz. Prijs: f 39,85

Dit boek behoort tot de categorie van standaard-leerboeken, die iedereen alleen kent onder de namen van de auteurs. Het wordt gebruikt in politiek-bestuurlijke; sociaal-wetenschappelijke en economische opleidingen. De oorspronkelijke bedoeling van de auteurs was overigens om alle geïnteresseerde burgers inzicht te geven in de besturen-de organisaties in onze maatschappij. Achtereenvolgens worden ondernemingen, belangenorganisaties, sociale verzekeringen, centrale en lagere overheden én internationale organisaties behandeld.

Enige basiskennis van de organisatie van het economisch leven wordt verlangd; het taai-deskundig-objectief taalgebruik vereist concentratie. Deze tiende druk is opnieuw herzien: nieuwe wettelijke regelingen en maatschappelijke ontwikkelingen zijn verwerkt. Onontkoombaar loop het boek, eind 1980 af-gesloten, ondertussen al weer achter. Toch kan het ook voor privé-gebruik een nuttig naslagwerk zijn.

2

Jos van Meeuwen, Zo rood als de roodste socialisten, Katholieke vakbondsstrijd in de schoen- en lederindustrie, (SUA), Amsterdam, 1981. 142 blz. Prijs: onbekend

Er kan gesproken worden van een recente bloeiperiode in de sociale geschiedenis -de beschrijving van werkomstandigheden, arbeidsverhoudingen, arbeidersverzet en vakbondsstrijd-. Doordat de historici zelf meestal politiek links staan, bestonden er echter zowel blinde als witte vlekken. M.n. de katholieke vakbonden en de sociale verhoudingen in de zuidelijke provincies kwamen er bekaaid van af.

Niet in de laatste plaats door het FNV-fusieproces vindt er een kentering plaats in de waardering van de vakbondsstrijd binnen de katholieke zuil. Dat wordt steeds vaker gezien als een echt emancipatieproces, zij het onder specifieke voorwaarden.

Van Meeuwen heeft zijn politikologische afstudeerskriptie, waarvan die boek een uitgebreide bewerking is, aangegrepen om daaraan een steentje bij te dragen. Zelf afkomstig uit Kaatsheuvel beschrijft hij werkomstandigheden en vakbondsstrijd rond de eeuwwisseling in de Brabantse schoen- en lederindustrie. Achtereenvolgens beschrijft hij het ontstaan van de katholieke vakbondsorganisaties, de ontwikkelingen in de schoen- en lederindustrie zelf en de vakbondsstrijd in de verschillende plaatsen in de Langstraat.

Ondanks de gebrekkige bronnen wist hij veel gegevens te verzamelen, die hij helaas niet toetst aan nogal voor de hand liggende theorieën. Het boek blijft dus beschrijvend. Wel gaat Van Meeuwen afsluitend in op de tradities van katholieke geschiedschrijving, waarbinnen hij duidelijk stelling neemt.

3

Giuseppe Fiori, Antonio Gramsci, (Het Wereldvenster), Bussum, 1981. 304 blz. Prijs: f 34,80

Antonio Gramsci werd in 1891 in Sardinië geboren. Al jong werd hij daar geconfronteerd met armoede en sociale wantoestanden. In 1911 gaat hij in Turijn studeren, waar bij betrokken raakt bij de opkomende arbeidersbeweging.

Zijn politieke vorming wordt bepaald door zijn ervaringen met de fabrieksradenbeweging; de oprichting en leiding van de Italiaanse Communistische Partij en de opkomst en massabasis van het fascisme.

Ondanks zijn parlementaire onschendbaarheid wordt hij in 1926 gearresteerd en tot gevangenisstraf veroordeeld. In de gevangenis slijt hij tot aan zijn dood in 1937 de rest van zijn leven, ondertussen werkend aan theoretische geschriften.

Deze worden tegenwoordig internationaal erkend als uiterst belangrijk in en voor de ontwikkeling van het marxisme. Juist, omdat hij kritisch en creatief, niet vasthoudt aan bestaande denkschema's. De aandacht voor zijn werk groeit nog steeds; ook in Nederland wordt steeds meer ervan vertaald.

Deze biografie geeft van Gramsci de menselijke achtergronden en verhaalt op meeslepende en indringende wijze van zijn persoonlijk tragisch leven. Deze interesse voor de mens Gramsci maakt de biografie van de politicus-filosoof Gramsci per definitie incompleet. Weliswaar geeft de vertaler in een nawoord Gramsci's theorieën weer, maar om die echt te leren kennen zal men andere boeken moeten lezen. Bij het begrijpen ervan kan dit boek een nuttige hulp zijn.

